

Sosiaali- ja terveysministeriö

Kuulemistilaisuus perhevapaista ti 26.2.2020 klo 10.00–12.15

STM, Meritullinkatu 8, kokoushuone Meritulli

Lastensuojelun Keskusliiton puheenvuoro perhevapaiden uudistamisesta

Lastensuojelun Keskusliitto kiittää sosiaali- ja terveysministeriä mahdollisuudesta tulla kuultavaksi tässä tärkeässä, lasten hyvinvointiin keskeisesti vaikuttavassa uudistushankkeessa.

Lastensuojelun Keskusliitto on tuonut esiin koko perhevapaauudistuksen valmisteluajan, että uudistusta on valmisteltava ensisijaisesti lapsen edun näkökulmasta. Lapsen edun toteutuminen edellyttää aina tapauskohtaisesti ja tarveperustaisesti rakentuvia ratkaisuja, jotka huomioivat erityyppisten perheiden yhdenvertaisuuden.

Perhevapaauudistuksen on vahvistettava lapsen turvallista kasvua, isän ja lapsen suhdetta, erilaisten perhetyyppien huomioimista sekä perhe-elämän ja työn aiempaa joustavampaa yhdistämistä. Uudistus on toteutettava niin, ettei lapsen tai kummankaan vanhemman asemaa heikennetä nykyisestä. On myös tärkeää huolehtia yhden vanhemman perheiden tasa-arvosta varmistamalla, että yksinhuoltaja saa käyttöönsä molempien vanhempien päivärahakiintiön. Lastensuojelun Keskusliitto pitää yhtä tärkeänä adoptioperheiden tasa-arvoa suhteessa biologisiin vanhempiin. Myös monikkoperheiden perhevapaiden lisäpäivien tarve tulee huomioida.

Hallitusohjelma ja nyt esitelty malli antavat näiden tavoitteiden toteutumiseen hyvät mahdollisuudet linjatessaan, että perhevapaauudistuksella lisätään joustavuutta, eikä heikennetä perheiden nykyisiä oikeuksia. Kannatamme uudistuksessa myös isän ansiosidonnaisen vapaan pidentämistä sekä vuorovanhemmuiden huomioimista.

Nyt esitetty malli (25+164+164) vastaa lapsi- ja perhejärjestöjen odotuksiin lisäämällä joustavuutta perheiden arkeen. Joustavuutta tarvitaan, jotta perheiden erilaiset tilanteet ja erilaiset perhemuodot tulevat järjestelmässä huomioituiksi.

Malli pyrkii myös vahvistamaan lapsen oikeutta yhteiseen aikaan isän kanssa nimeämällä aiempaa suuremman osan vapaista isän käytettäväksi sekä lisäämällä vanhempainrahakausien yhteenlaskettua kokonaispituutta noin kahdella kuukaudella. Tämä on tarpeellinen uudistus. Toivottavasti isät tarttuvat tähän mahdollisuuteen aiempaa innokkaammin nyt, kun heille nimetään aiempaa enemmän omaa vapaata. Erityisen myönteistä on, että isän perhevapaata on pidennetty vähentämättä äidin käytettävissä olevaa vapaata. Lapsen kotihoitoonkaan ei ole luvassa heikennyksiä, sillä uudistusta on viety eteenpäin perheiden erilaiset tilanteet huomioiden.

Syntyvyyden voimakas laskutrendi luo painavan tarpeen lisätä lapsimyönteisyyttä työelämässä. Uudistus tulee toteuttaa huomioiden lapsi- ja perhepolitiikan kokonaisuus yhteen sovittaen perhevapaajärjestelmän uudistaminen lapsi- ja perhepalvelujen saatavuuteen sekä työn ja perheen yhteensovittamisen näkökulmat huomioiden. Perheiden hyvinvointia, syntyvyyttä ja työllisyyttä tukeva perhevapaajärjestelmä onkin nähtävä investointina tulevaisuuteen. Tästä näkökulmasta on tärkeää, että perhevapaauudistusta viedään eteenpäin hyvässä yhteistyössä, ja että hallitus pyrkii omilla toimillaan ja vastaantulollaan lieventämään osapuolten välisiä näkemyseroja. Viime kädessä lapsimyönteinen työelämä syntyy työpaikoilla perheystävällisinä käytäntöinä, jotka lähtevät perhemyönteisistä asenteista. Myös varhaiskasvatuksen saatavuus ja laatu ovat keskeisiä perheen ja työn yhteensovittamisessa.